

UZASADNIENIE

Decyzją z 21.09.2017 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpoznaniu wniosku z 11.09.2017 r. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego dla J. C. na dzień 1.01.1999 r. Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1001,01 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1.01.1969 r. do 31.12.1978 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 81,99%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wynoszącego 81,99% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną w ustawie z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS ($81,99\% \times 1220,89 \text{ zł} = 1001,01 \text{ zł}$). Okresy składkowe wyniosły łącznie 22 lata, 3 miesiące i 7 dni, tj. 267 miesięcy. Współczynnik proporcjonalny do – osiągniętego do 31.12.1998 r. – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego dla wnioskodawcy wyniósł 75,40%. Zakład wyjaśnił, że współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł, do obliczenia której przyjęto 22 lata, 3 miesiące i 7 dni okresów składkowych. Zakład wyjaśnił, że średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 62 lat wynosi 209 miesięcy zgodnie z Komunikatem Prezesa GUS z 25.03.1999 r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn – M.P. Nr 12, poz. 173. ZUS wskazał, że wartość kapitału początkowego została obliczona następująco: $293,01 \times 75,40\%$ (współczynnik proporcjonalny) = 220,93 zł, $(267 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,35) : 12 \times 1001,01 \text{ zł} = 289,59 \text{ zł}$ razem dało to 510,52 zł, które pomnożone przez 209 miesięcy średniego dalszego trwania życia dało 106698,68 zł wartości kapitału początkowego obliczonego na dzień 1.01.1999 r. /decyzja k. 60-61 akt ZUS/.

Decyzją z 22.09.2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przeliczył J. C. emeryturę od 1.09.2017 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Zakład wyjaśnił, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Po korekcie kapitału początkowego na koncie wnioskodawcy, która nastąpiła w związku z uwzględnieniem wynagrodzeń za lata 1969 -1970, kwota skorygowanego i zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 392356,20 zł. Zakład wyjaśnił, że: kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 5912,16 zł, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 392356,20 zł, średnie dalsze trwanie życia wynosi 209,90 miesięcy, wyliczona kwota emerytury wynosi 1897,42 zł i została obliczona w następujący sposób: $(5912,16 \text{ zł} + 392356,20 \text{ zł}) / 209,90 = 1897,42 \text{ zł}$ /decyzja k. 63 akt ZUS/.

Ubezpieczony uznając powyższe decyzje za krzywdzące wniósł o ich zmianę domagając się uwzględnienia zarobków z okresów zatrudnienia: 1) w Wojewódzkiej Kolumnie (...) Sanitarnego od 8.12.1971 r. do 31.03.1972 r., 2) w (...) Przedsiębiorstwie (...) od 12.04.1972 r. do 22.05.1972 r., 3) w (...) Wydawnictwie (...) od 2.10.1974 r. do 2.08.1975 r., 4) w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) od 1.03.1971 r. do 14.04.1971 r. przy obliczeniu kapitału początkowego, wyjaśniając, że z tych okresów posiada świadectwa zatrudnienia, natomiast nie dysponuje dokumentami poświadczającymi wysokość jego zarobków w tych okresach /odwołanie k. 3/.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie /odpowiedź na odwołanie k. 8/.

W piśmie procesowym z 5.07.2018 r. ZUS poinformował, że decyzją z 28.06.2018 r. przeliczył wysokość kapitału początkowego wnioskodawcy uwzględnieniem angażu z miesięcznym wynagrodzeniem w (...) Wydawnictwie (...) – Ruch w Ł. za okres 2.10.1974 r. – 2.08.1978 r. podając, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego z lat 1969 – 1978 wyniósł 86,66% a decyzją z 2.07.2018 r. ustalono nową wysokość emerytury wraz z wyrównaniem od 27.07.2017 r. /pismo ZUS k. 47/.

Na rozprawie z 22.05.2018 r. wnioskodawca poparł odwołanie i oświadczył, że kwestionuje decyzję ZUS w zakresie zatrudnienia w Prasa- K.- Ruch. Oświadcza, że przez cały okres zatrudnienia w tym zakładzie otrzymywał to samo wynagrodzenie 2700zł netto, które było wynagrodzeniem ryczałtowym, a jeżeli miał godziny nadliczbowe to wtedy było ono płacone oddzielnie. Wyjaśnił, że w latach 1971-1972 miał przerwę w zatrudnieniu. Oświadczył ponadto, że w (...) otrzymywał wynagrodzenie około 2000 zł, które też było określone jedną stawką godzinową, a nadto oświadczył, że w MPK pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, także w nocy. Wnioskodawca oświadczył też, że nie posiada innych dokumentów poza tymi, które przedstawił. /e-prot. z 22.05.2018 r.: 00:01:37/.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. C. urodzony (...) złożył wniosek o prawo do emerytury /wniosek k. 1 akt ZUS/.

Wobec powyższego ZUS wydał decyzję z 1.08.2017 r. o ustaleniu kapitału początkowego dla wnioskodawcy na dzień 1.01.1999 r. Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 922,02 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1.01.1970 r. do 31.12.1979 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 75,52%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wynoszącego 75,52% przez kwotę bazową 1220,89 zł, ($75,52\% \times 1220,89 \text{ zł} = 922,02 \text{ zł}$). Okresy składkowe wyniosły łącznie 22 lata, 3 miesiące i 7 dni, tj. 267 miesięcy. Współczynnik proporcjonalny do – osiągniętego do 31.12.1998 r. – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego dla wnioskodawcy wyniósł 75,40%. Zakład wyjaśnił, że współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł, do obliczenia której przyjęto 22 lata, 3 miesiące i 7 dni okresów składkowych. Zakład wyjaśnił, że średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 62 lat wynosi 209 miesięcy zgodnie z Komunikatem Prezesa GUS z 25.03.1999 r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn – M.P. Nr 12, poz. 173. ZUS wskazał, że wartość kapitału początkowego została obliczona następująco: $293,01 \times 75,40\%$ (współczynnik proporcjonalny) = 220,93 zł, $(267 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3\%):12 \times 922,02 \text{ zł} = 266,74 \text{ zł}$ razem dało to 487,67 zł, które pomnożone przez 209 miesięcy średniego dalszego trwania życia dało 101923,03 zł wartości kapitału początkowego obliczonego na dzień 1.01.1999 r. /decyzja k. 40-41 akt ZUS/.

Wnioskodawca nie skarżył ww. decyzji /niesporne/.

Odwołujący nie wykazał przed organem rentowym wysokości zarobków w okresach 1.01.1969 r. – 10.09.1970 r., 1.03.1971 r. – 14.04.1971 r., 8.12.1971 r. – 31.03.1972 r., 21.04.1972 r. – 25.05.1972 r., 2.10.1974 r. – 2.08.1975 r. wobec czego do wyliczenia wysokości kapitału początkowego ww. decyzją ZUS przyjął minimalne wynagrodzenie w j.g.u. /niesporne/.

Na tej podstawie ZUS decyzją z 2.08.2017 r. przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury w kwocie zaliczkowej 1831,76 zł do czasu zakończenia postępowania wyjaśniającego o okresach ubezpieczenia wnioskodawcy /decyzja k. 43 akt ZUS/.

Po zakończeniu postępowania wyjaśniającego w zakresie pobierania zasiłków chorobowych w 1990 r. ZUS wydał decyzję z 22.08.2017 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego, którą nie dokonano żadnych zmian w jego wysokości, oraz decyzję o ostateczną o przyznaniu prawa do emerytury, która nie wpłynęła na zmianę wysokości świadczenia /niesporne/.

W dn. 11.09.2017 r. J. C. złożył wniosek o ponowne przeliczenie kapitału początkowego w oparciu o załączoną legitymację ubezpieczeniową. /niesporne/.

W efekcie ZUS wydał w dn. 21.09.2017 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego dla J. C. na dzień 1.01.1999 r. Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1001,01 zł. Do

obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1.01.1969 r. do 31.12.1978 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 81,99%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wynoszącego 81,99% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną w ustawie z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (81,99% x 1220,89 zł = 1001,01 zł). Okresy składkowe wyniosły łącznie 22 lata, 3 miesiące i 7 dni, tj. 267 miesięcy. Współczynnik proporcjonalny do – osiągniętego do 31.12.1998 r. – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego dla wnioskodawcy wyniósł 75,40%. Zakład wyjaśnił, że współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł, do obliczenia której przyjęto 22 lata, 3 miesiące i 7 dni okresów składkowych. Zakład wyjaśnił, że średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 62 lat wynosi 209 miesięcy zgodnie z Komunikatem Prezesa GUS z 25.03.1999 r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn – M.P. Nr 12, poz. 173. ZUS wskazał, że wartość kapitału początkowego została obliczona następująco: $293,01 \times 75,40\%$ (współczynnik proporcjonalny) = 220,93 zł, $(267 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,35) : 12 \times 1001,01 \text{ zł} = 289,59 \text{ zł}$ razem dało to 510,52 zł, które pomnożone przez 209 miesięcy średniego dalszego trwania życia dało 106698,68 zł wartości kapitału początkowego obliczonego na dzień 1.01.1999 r. /decyzja k. 60-61 akt ZUS/.

Na tej podstawie decyzją z 22.09.2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przeliczył J. C. emeryturę od 1.09.2017 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Zakład wyjaśnił, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Po korekcie kapitału początkowego na koncie wnioskodawcy, która nastąpiła w związku z uwzględnieniem wynagrodzeń za lata 1969 -1970, kwota skorygowanego i zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 392356,20 zł. Zakład wyjaśnił, że: kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 5912,16 zł, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 392356,20 zł, średnie dalsze trwanie życia wynosi 209,90 miesięcy, wyliczona kwota emerytury wynosi 1897,42 zł i została obliczona w następujący sposób: $(5912,16 \text{ zł} + 392356,20 \text{ zł}) / 209,90 = 1897,42 \text{ zł}$ /decyzja k. 63 akt ZUS/.

Wnioskodawca składając wniosek o ponowne ustalenie wysokości jego świadczenia z 11.09.2017 r. nie wykazał wysokości zarobków za okresy 1.03.1971 – 14.04.1971 r., 8.12.1971 r. – 31.03.1972 r., 12.04.1972 r. – 22.05.1972 r., 2.10.1974 r. – 2.08.1975 r., za które ZUS przyjął minimalne wynagrodzenie w j.g.u/ /niesporne/.

Wnioskodawca:

1. od 8.12.1971 r. do 31.03.1972 r. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy Wojewódzkiej Kolumnie (...) Sanitarnego jako kierowca samochodu sanitarnego a jego wynagrodzenie było określone od 8.12.1971 r. stawką godzinową 5,20 zł/godz. /świadczenie pracy k. 3, oryginalna dokumentacja osobowa a w niej; umowa na okres próbny z 7.12.1971 r./;

2) od 12.04.1972 r. do 22.05.1972 r. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) jako kierowca. Zgodnie z angażem z 11.04.1972 r. stawka godzinowa wnioskodawcy od 12.04.1972 r. wynosiła 5,20 zł/godz. /świadczenie pracy k. 4, 21, karata obiegowa k. 21, instrukcja k. 22, 26-27, angaż k. 24, podanie k. 25/,

3) od 2.10.1974 r. do 2.08.1975 r. był zatrudniony w (...) Wydawnictwie (...) – Ruch w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca a jego wynagrodzenie było ryczałtowe i wynosiło 2700 zł miesięcznie /świadczenie pracy k. 5, karata obiegowa przyjęcia z 23.09.1974 r. i angaż z 2.10.1974 r. w oryginalnych aktach osobowych /;

4) od 1.03.1971 r. do 14.04.1971 r. był zatrudniony w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w pełnym wymiarze czasu pracy jako monter samochodowy a jego wynagrodzenie było określone stawką godzinową od 1.03.1971 r. w wysokości 8 zł/godz. a nadto otrzymywał premię regulaminową /świadczenie pracy k. 6, dokumenty w oryginalnych aktach

osobowych: umowa na okres próbny z 25.02.1971 r., karta obiegowa zmiany z 25.02.1971 r., karta obiegowa zwolnienia z pracy/.

Dokumentacja płacowa z ww. okresów zatrudnienia została zniszczona /pismo wnioskodawcy k. 12 /.

W toku niniejszego postępowania odwoławczego decyzją z 28.06.2018 r. ZUS przeliczył wysokość kapitału początkowego wnioskodawcy z uwzględnieniem angaży z miesięcznym wynagrodzeniem w (...) Wydawnictwie (...) – Ruch w Ł. za okres 2.10.1974 r. – 2.08.1978 r. w wyniku czego wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego z 10 kolejnych lat kalendarzowych 1969 – 1978 wyniósł 86,66% a następnie decyzją z 2.07.2018 r. ZUS ustalił nową wysokość emerytury skarżącego wraz z wyrównaniem od 27.07.2017 r. /niesporne/.

Hipotetyczne wyliczenie wysokości świadczenia emerytalnego z uwzględnieniem wynagrodzeń wyliczonych zgodnie z ww. stawkami godzinowymi w okresach zatrudnienia skarżącego 1.03.1971 r. – 14.04.1971 r i 8.12.1971 r. – 31.03.1972 r. wyniosło od 27.07.2017 r. 1974,38 zł brutto od 1.03.2018 r. 2033,22 zł brutto. Hipotetyczny wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego ustalony z 10 lat kalendarzowych 1969 – 1978 wyniósł 87,94% /pismo ZUS k. 47/.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dokumentów, w tym przede wszystkim oryginalnych dokumentów za akt osobowych skarżącego, w których zachowały się angaże wskazujące stawki godzinowe w badanych okresach 1.03.1971 r. – 14.04.1971 r i 8.12.1971 r. – 31.03.1972 r. a nadto z uwzględnieniem zachowanej dokumentacji z okresu od 2.10.1974 r. do 2.08.1975 r., z której wynika, że skarżący w tym czasie uzyskiwał przez cały ten czas wynagrodzenie ryczałtowe. Strony nie kwestionowały wartości dowodowej tych dokumentów, a i Sąd nie znalazł podstaw do tego by czynić to z urzędu. Nie jest sporne, że oryginalna dokumentacja płacowa z badanych okresów nie zachowała, a poza załączonymi do akt oryginalni aktami osobowymi wnioskodawca nie przedłożył żadnych innych dowodów, z których wynikałyby jego rzeczywiste zarobki. Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie także na hipotetycznych wyliczeniach ZUS wysokości świadczenia i podstawy wymiaru kapitału początkowego ustalony z 10 lat kalendarzowych 1969 – 1978, których skarżący w żaden sposób nie kwestionował a przy tym w piśmie procesowym z 24.07.2018 r. odwołujący wprost przyznał, że zgadza się z hipotetycznym wyliczeniem wskaźnika 87,94% /k. 49/.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się zasadne skutkując zmianą zaskarżonych decyzji.

Zgodnie z treścią art. 173 ustawy emerytalnej, dla ubezpieczonych urodzonych po 31.12.1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Zgodnie z art. 174 ust. 1 ustawy emerytalnej, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Natomiast zgodnie z ust. 2 art. 174 ustawy emerytalnej, przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy: 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6, 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5, 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W myśl ust. 3 art. 174 w/w ustawy, podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999r.

Natomiast w myśl ust. 7 do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 r. Ust. 8 powyższego przepisu, stanowi, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do 31.12.1998 r.

Z kolei z mocy art. 15 powyższej ustawy o emeryturach i rentach z FUS podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 tego samego przepisu przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym złożono wniosek o emeryturę lub rentę. Z kolei ust 3 tego samego przepisu stanowi, że na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Zgodnie natomiast z art. 15 ust. 2a w/w ustawy, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. (por uchwałę SN z 7.05.2003 r., III UZP 2/03, OSNAPiUS z 2003 r. nr 14, poz.338)

Należy przypomnieć, że w postępowaniach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych sąd nie jest obowiązany do poszukiwania dokumentów zatrudnieniowo - płacowych, o które nie zadbała osoba dochodząca świadczenia ubezpieczeniowego. W związku z tym to na ubezpieczonym spoczywał ciężar dowodzenia i udokumentowania podnoszonych twierdzeń. Przy ustalaniu podstawy wymiaru składki wnioskodawca powinien udowodnić, że w spornym okresie uzyskiwał wynagrodzenie w konkretnie określonej wysokości oraz to, że od wynagrodzenia tego była odprowadzana składka./Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 31.08.2016 r. III AUa 1723/15 LEX nr 2149641 /

Wysokość podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne w danych okresach, przyjmowana dla potrzeb ustalenia wysokości świadczeń emerytalno-rentowych, wynikać musi z nie budzących żadnych wątpliwości, spójnych i precyzyjnych dowodów./ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, z dnia 3 grudnia 2015 r. .III AUa 1088/15 LEX nr 1960794/

Jak stanowi § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Należy podkreślić, iż Sąd nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

Wskazana regulacja § 21 ust. 1 powołanego rozporządzenia stanowiąca odpowiednik obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 roku § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia

7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza to jednak aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak stanowi m. in. teza wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r. - II UKN 186/97, OSNAP 1998/11/324, a także wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 1997r. - III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7, Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 czerwca 1995 - III Aur 177/95, OSA 1996/10/32, czy Sądu Apelacyjnego Białymstoku - III Aur 294/93, PS - wkład. 1994/3/6).

Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c), który w postępowaniu przed sądem może

być udowadniany wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za celowe i pożądane. Wysokość uzyskiwanego uposażenia może być zatem ustalana także przy pomocy innych pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia zainteresowanego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25.07.1997 r., II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342; wyrok Sądu Najwyższego z 14.06.2006r., I UK 115/06, (...) 2007, nr 17-18, poz.257, str. 753). Przy czym nie jest możliwe obliczanie wysokości emerytury wyłącznie na podstawie twierdzeń wnioskodawcy. Twierdzenia te muszą być udowodnione.

Rzeczą Sądu jest dokładne ustalenie wysokości wynagrodzenia otrzymywanego przez ubezpieczonego w danym okresie. Zarobki za poszczególne miesiące i wybrane lata kalendarzowe wykazane muszą być w sposób nie budzący wątpliwości w ściśle określonej kwotowo wysokości i co do odprowadzonych od nich składek na ubezpieczenie społeczne. Nie można natomiast przyjmować wysokości wynagrodzenia opartego wyłącznie na przypuszczeniach, czy też twierdzeniach ubezpieczonego, jak też dowodach niejasnych. Przepisy prawa ubezpieczeń społecznych są normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalanie wynagrodzeń w sposób przybliżony lub prawdopodobny. / tak wyrok SA w Łodzi z 19.10.2016, III AUa 2185/15, LEX nr 2152862/.

Stosunek pracy ma zawsze charakter indywidualny, a określone warunki zatrudnienia mają charakter niepowtarzalny, ponieważ zostały ustalone między pracodawcą i konkretnym pracownikiem /tak wyrok SA w Gdańsku z 6.10.2015 r., III AUa 712/15, LEX nr 1820442/

Przekładając powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, jedynie wynagrodzenie ubezpieczonego ustalone w sposób niewątpliwy, wobec którego nie istnieje wątpliwość, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury wnioskodawcy a następnie kwoty świadczenia emerytalnego.

Odwołujący wnosił o uwzględnienie wynagrodzenia, jakie osiągała w okresach: 1) w Wojewódzkiej Kolumnie (...) Sanitarnego od 8.12.1971 r. do 31.03.1972 r., 2) w (...) Przedsiębiorstwie (...) od 12.04.1972 r. do 22.05.1972 r., 3) w (...) Wydawnictwie (...) od 2.10.1974 r. do 2.08.1975 r., 4) w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) od 1.03.1971 r. do 14.04.1971 r.

Z załączonej oryginalnej dokumentacji osobowej wynika zaś, że wnioskodawca:

1/ od 8.12.1971 r. do 31.03.1972 r. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy Wojewódzkiej Kolumnie (...) Sanitarnego jako kierowca samochodu sanitarnego a jego wynagrodzenie było określone od 8.12.1971 r. stawką godzinową 5,20 zł/godz.;

2) od 12.04.1972 r. do 22.05.1972 r. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) jako kierowca. Zgodnie z angażem z 11.04.1972 r. stawka godzinowa wnioskodawcy od 12.04.1972 r. wynosiła 5,20 zł/godz. ,

3) od 2.10.1974 r. do 2.08.1975 r. był zatrudniony w (...) Wydawnictwie (...) – Ruch w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca a jego wynagrodzenie było ryczałtowe i wynosiło 2700 zł miesięcznie, a

4) od 1.03.1971 r. do 14.04.1971 r. był zatrudniony w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w pełnym wymiarze czasu pracy jako monter samochodowy a jego wynagrodzenie było określone stawką godzinową od 1.03.1971 r. w wysokości 8 zł/godz.

Dodać należy, że poza sporem pozostaje, że dokumentacja płacowa z ww. okresów zatrudnienia została zniszczona / pismo wnioskodawcy k. 12 /.

Zgodnie z ustaloną linią orzecniczą Sądów Okręgowych, Apelacyjnych i Sądu Najwyższego w przypadku braku dokumentacji płacowej istnieje możliwość ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dokumentację z akt osobowych, taką jak m.in.: umowy o pracę, angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia uwzględniając tylko „pewne” składnik wynagrodzenia, wypłacane w danym okresie stale i w określonej wysokości przy przyjęciu wymiaru czasu pracy udowodnionego przez ubezpieczonego co też Sąd Okręgowy w niniejszej

sprawie uczynił w ww. spornych okresach (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 11.12.2017 r. III AUa 1071/16, LEX nr 2423321, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 31.08.2016 r. III AUa 1723/15, L., wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 24.05.2016 r. III AUa 119/16, L., wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 29.10.2015 r. III AUa 822/15, L., wyrok Sądu Okręgowego w Kaliszu z 18.09.2013 r. V U 466/13, L., wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 12.02.2013 r. III AUa 1024/12, L.).

W ocenie Sądu, w podstawie wyliczenia kapitału początkowego należało uwzględnić w badanych okresach zatrudnienia 1) w Wojewódzkiej Kolumnie (...) Sanitarnego od 8.12.1971 r. do 31.03.1972 r., 2) w (...) Przedsiębiorstwie (...) od 12.04.1972 r. do 22.05.1972 r., 3) w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) od 1.03.1971 r. do 14.04.1971 r. wynagrodzenia obliczone na podstawie angaży i wskazanych w nich stawek godzinowych uznając, że skoro zostały we wskazanych wyżej wysokościach ustalone na samym początku zatrudnienia w tych zakładach pracy przeto co najmniej tyle wynosiły te stawki aż do zakończenia ww. stosunków pracy. Sąd uznał, że wynikające z oryginalnych dokumentów osobowych ubezpieczonego godzinowe stawki wynagrodzenia czyniły możliwym ustalenie wysokości wynagrodzenia w ww. okresach przy uwzględnieniu tygodniowej normy czasu pracy i wysokości tych stawek godzinowych. Przyjęto normatywny czas pracy z uwagi na brak dostatecznych dowodów, że wnioskodawca wykonywał pracę ponad przewidziane normy i w jakim zakresie. Z dokumentacji osobowej z okresu zatrudnienia w (...) Wydawnictwie (...) od 2.10.1974 r. do 2.08.1975 r. wynika zaś, że ubezpieczony pobierał od początku aż do zakończenia tego stosunku pracy wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 2700 zł, co również czyniło możliwym ustalenie na tej podstawie w sposób pewny jego wynagrodzenia. Odwołujący nie sformułował jakichkolwiek merytorycznych zarzutów w tym przedmiocie, ani nie zaoferował dodatkowych dowodów pozwalających na ustalenie, że jego wynagrodzenie było w badanych okresach w rzeczywistości wyższe, a nadto wprost przyznał, że zgadza się hipotetycznym wyliczeniem ZUS wskaźnika wysokości podstawy kapitału początkowego z 10 lat kalendarzowych 1969 – 1978 na poziomie 87,94%.

Kierując się powyższymi okolicznościami, Sąd uznał, iż roszczenie odwołującego w zakresie w jakim kwestionował wysokość kapitału początkowego i co za tym idzie wysokość swojej emerytury jest uzasadnione i z uwagi na powyższe orzekł jak w wyroku - po myśli art. 477 14 § 2 k.p.c.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS wraz z aktami rentowymi

16.11.2018

A.P.